

Consell de Govern de l'Acord Ciutadà

Sessió extraordinària presidida per l'alcalde de Barcelona

Intervenció Mercè Tabueña, Ensenyament de Treball Social, Facultat Pedagogia UB

Reptes d'inclusió social de la ciutat de Barcelona

Barcelona, com totes les ciutats europees i mediterrànies, està patint una important crisi, no només econòmica, sinó també social i de valors, coneguda com a crisi societària. Una crisi que té els seus orígens pròxims en la caiguda del sistema financer nord-americà i europeu, i els seus orígens més remots i estructurals en la combinació de la creixent desigualtat social i del risc de pobresa a Europa a partir de finals dels 80, i la predominança de valors basats en l'enriquiment immediat, l'individualisme moral, la insolidaritat, i el poc respecte en relació a allò públic.

La crisi a Barcelona, en termes comparatius, està tenint impactes negatius i també respostes positives.

Entre els impactes negatius es destaca que la crisi està tenint lloc, en una ciutat amb:

- Uns índexs d'envelliment i sobre envelliment molt importats: les persones de +75 anys sobre el total de + de 65 és del 55,3%.
- Una població estrangera de 279 mil persones (dades juny 2011) que disposa d'un teixit de suport socio-familiar més reduït.
- Una ciutat, en la que les desigualtats creixents, tant entre les famílies com entre els barris, i molt especialment durant la crisi, s'han agreujat més. Les desigualtats entre barris també han augmentat. Avui

només 20 de 73 barris són considerats de renda familiar per càpita molt alta, alta o mitja alta, en canvi els 53 restants són de renda mitjana baixa, baixa o molt baixa.

El resultat de tot això i entre d'altres dades preocupants, trobem:

- L'increment de l'atur i el fet que el 34% de les persones aturades, 37.600 no cobren l'assegurança d'atur.
- El 53% de les llars manifesten tenir dificultats per arribar a finals de mes.
- La taxa de risc de pobresa s'eleva al 16 % de la població que es de gairebé el 20% en les persones de 65 anys i més.
- Els desnonaments, a nivell de Província de Barcelona, han estat el 2011: 5.801, el que significa un increment del 62% en relació el 2008.

Ara bé, també hem constatat en aquesta crisi uns factors molt positius, entre d'altres destaquem:

- El bon funcionament de la xarxa de prestacions i serveis socials que han aconseguit reduir els risc de pobresa del 38% fins l'actual 16%. I concretament, en el cas de les persones grans que sense prestacions socials tenen un risc de pobresa del 80%, amb totes les prestacions rebudes baixa fins el 19%
- El fracàs escolar també s'ha reduït a la ciutat d'un 18,1 (a 4 d'ESO, l'any 2007) a un 15,5 el 2011.
- S'ha incrementat el nombre de beques de menjadors que han passat de 11.419 al 2009 a 15.008 al 2011.
- Malgrat el gran impacte social d'aquesta crisi en la ciutat, en relació a la crisi dels anys 80 hi ha unes dades positives a destacar:
 - o Barcelona té uns índex d'atur i pobresa inferiors al resta de l'àrea metropolitana, mentre que durant la crisi dels 80 era a la inversa.

- Els índex de consum de drogues il·legals i legals es va disparar durant aquells anys, mentre que a l'actualitat estan a la baixa.
- L'índex de delinqüència i el sentiment d'inseguretat ciutadana que es va disparar als anys 80, avui per avui es mantenen força estables.

Barcelona respon -en relació a la crisi dels 80, i avui en relació a d'altres ciutats- de millor manera. Entre d'altres perquè:

- En primer lloc, pel desplegament que s'ha fet de la xarxa de serveis socials i de benestar fins ara.
- Per l'amplia xarxa d'entitats socials a la ciutat -més de 2650-, i per l'increment de la solidaritat i el compromís ciutadà, que es concreta, entre d'altres, en l'existència de més de 90.000 persones voluntàries.
- Perquè des de l'inici de la crisi l'Ajuntament ha incrementat la seva inversió social. En concret l'any 2012 el pressupost de serveis socials ha augmentat un 8%.

Els temes positius no ens poden fer oblidar que cada cop més dels nostres ciutadans cauen en la pobresa més extrema i en l'exclusió social.

Per això, ens cal enfortir la nostra lluita per la inclusió social, i fer forta a la ciutat davant l'adversitat d'un entorn internacional tant turbulent. Comptem amb la unió d'esforços i la millora de la capacitat d'acció que significa l'Acord Ciutadà, que dóna estratègia i que ens comença a assenyalar els temes en que ens cal invertir més. A continuació ens atrevim a detallar-ne uns quants:

- Ampliar i millorar l'oferta de serveis socials generals i sectorials.
- Desplegar nous serveis i equipaments per lluitar contra la pobresa extrema.
- Reduir els desnonaments i millorar la cobertura d'habitatge.

- Donar prioritat a l'atenció a la infància i família en risc.
- Garantir l'empleabilitat de la ciutadania en atur.
- Enfortir les capacitats d'empoderament de les persones per establir els seus itineraris d'inclusió.
- Prevenir, intervenir i eliminar els maltractaments i abusos de les persones grans.
- Intensificar la intermediació i la convivència entre els diferents sectors de la població.
- Millorar i desplegar noves mesures de prevenció i integració de persones extremadament vulnerables i en procés d'exclusió social.

Seguidament d'altres companys i companyes de l'Acord aprofundiran en alguns els reptes socials de la ciutat.